

EL POTENCIAL D'UN ESTAT CATALÀ

“Yes, we can.”

Barack Obama

Sovint utilitzo l'exemple d'una molla per explicar el potencial que té Catalunya. Em refereixo bàsicament al potencial econòmic, però segurament podríem extreure'n conclusions similars en altres ordres, com el cultural, l'esportiu, el social, etc.

Catalunya és com una molla comprimida, comprimida per Espanya, que li fa de topall. És l'Estat espanyol amb les seves decisions que posa topalls continuats al desenvolupament de Catalunya. Quan Madrid decideix vertebrar les infraestructures de forma radial i expressament “frenar” una infraestructura clau com el corredor mediterrani de mercaderies, queda clar que ens està posant un topall en el comerç internacional. Quan el ministre de Foment decideix seguir invertint en línies d'AVE no rendibles a Galícia i obviar la doble via Barcelona-València, està posant un fre a les relacions comercials Catalunya-València. Avui els valencians tenen molt més fàcil la comunicació amb Madrid gràcies a una autovia i una línia d'AVE.

Quan l'Estat decideix signar desenes de convenis amb múltiples estats del món perquè tots els seus vols internacionals a l'Estat aterrin a Madrid i no a Barcelona, ens està posant traves a la instal·lació de multinacionals. Quan prefereix que una empresa com Endesa, d'origen principalment català, passi a mans italianes en lloc de catalanes, ens torna a limitar el potencial econòmic. Quan per solucionar un “suposat” problema de liquiditat bancària decideix carregar-se un sistema de caixes d'estalvis creat i arrelat principalment a Catalunya, ens limita... Tots aquests exemples, i centenars més que caldria sumar al clar efecte perniciosos per a Catalunya que és el dèficit fiscal equivalent al 43% dels impostos que paguem tots els catalans són tots

veritable topall per a una molla, Catalunya, que viu comprimida, aixafada.

En les darreres dècades, potser segles, els catalans hem tractat de negociar amb l'Estat espanyol la força que comprimia la molla, hem intentat afuixar una mica amb nous sistemes de finançament, amb nous traspessos de competències, i segurament en algun cas han permès que la molla es distengués una mica, però mai, ni de lluny, hem aconseguit treure'n el topall. De fet, tots assistim ja a un clar procés de recentralització de l'Estat que, via interna amb retallades i increment d'impostos i des de Madrid amb lleis com la d'educació, el transvasament de l'Ebre, la unitat del mercat, els límits de dèficit pressupostari, etc., aconseguim que cada cop la molla estigui més comprimida, i aquesta tensió la patim per desgràcia (i percebem per sort) la majoria de catalans.

L'única manera de fer-ho, de deixar anar tota la força que té la molla comprimida que és Catalunya, serà esdevenint Estat i d'una vegada per totes, després de 300 anys, prendre les nostres pròpies decisions en tots els àmbits.

La pregunta clau ara és: quina serà l'extensió de la molla quan traguem el topall? Fins on s'estirarà, quin és el recorregut que tenim a curt termini, però sobretot a mitjà i llarg termini, quan ja faci una colla d'anys que som un estat?

Penso que encara ningú s'ha imaginat de debò què pot arribar a ser Catalunya en el futur; quin és el seu recorregut sense topalls i en un horitzó de temps llarg. Si algú sap justificar que pel primer i segon any hi ha alguns escenaris possibles en els quals Catalunya no avanci generosament, ho entendré perfectament perquè assumeixo que hi ha una sèrie de riscos, sempre insisteixo en el curt termini. Però a mitjà i llarg termini no en tinc cap dubte. Catalunya té un potencial per ara inimaginable.

El temps és relatiu, es miri com es miri, però en la valoració dels col·lectius socials ho és molt. No es poden valorar períodes curts en cap cas, segurament a la història ni es mencionen ni es bategen amb cap nom, mentre que els períodes llargs sempre acaben formant part dels capítols de la història. Per valorar un canvi social cal agafar períodes prou llargs, entenguï's entre deu i trenta anys. Si volem de debò valorar el canvi social que suposarà la independència de Catalunya cal valorar un període com aquest, gairebé una generació. Quan el lector reposi de la lectura d'aquest llibre i es plantegi com veu una Catalunya independent al cap de vint anys, és quan crec que quedarà gratament sorprès. Penso que encara ningú s'ha imaginat ni de lluny el que podem arribar a ser.

Però vint anys passen molt de pressa, sobretot per als que tenim canalla i volem veure'ls madurar en un entorn de clares oportunitats per desenvolupar tot el seu potencial personal.

Abans d'avançar, permetin-me que, en aquest punt, demani al lector que faci l'exercici de pensar en com han evolucionat Barcelona i Catalunya d'ençà dels Jocs Olímpics (just 23 anys després). Els que tinguin una certa edat podran valorar el gran canvi que ha fet la ciutat, però de retruc el país en aquest període. Cadascú el pot veure des del vessant del qual més coneixement tingui, però és innegable la modernització de Barcelona, l'obertura al mar, la crida al turisme de qualitat i valor afegit, l'aparició a la majoria de rànquings en què es valoren les grans ciutats, com una de les més cosmopolita, preparada, amb millor qualitat de vida, capacitat de negoci, preferència dels estudiants Erasmus, etc. Segons el rànquing, trobarem Barcelona en les primeres posicions d'Europa (primer port de creuers, tercera destinació turística preferida, setenes millors expectatives de negoci, tercera en recepció d'inversions estrangeres...). Una Europa que té prou grans ciutats perquè sigui un privilegi estar entre les primeres.

Algun dels lectors pot imaginar-se ara la mateixa evolució sense els Jocs Olímpics? Algú es va imaginar mai l'any 1992 que vint anys després seríem on som? Bé, doncs, imaginin per un moment la dimensió social i econòmica d'uns jocs olímpics que tenen impacte directe durant uns mesos i un valor d'inversió i despesa proper a 1.200 milions d'euros⁵ i comparin-la amb la dimensió de l'assoliment d'un estat com el nostre, amb un gran topall valorat fredament per 16.000 milions d'euros anuals (dèficit fiscal), però que per la part no quantificable pot ser molt més important, com clarament va passar amb els Jocs Olímpics. Els actius d'imatge de "marca" de Barcelona van ser molt més importants que l'impacte econòmic de l'any 1992, i de fet d'alguna manera avui encara en vivim.

Ara hi ha en joc la marca Catalunya, que podem i hem de situar al primer lloc com ja ho és Barcelona. Depèn de nosaltres aconseguir-ho i estic convençut que tenim un enorme potencial per esdevenir un gran atractiu mundial. Només cal veure com, ja avui, elits econòmiques russes, asiàtiques i àrabs tenen cada cop més presència a casa nostra.

En els propers capítols intentaré exposar el potencial que penso que tenim, però abans d'això em permeto parlar una mica d'història. Els he de reco-

⁵ *Impacte econòmic dels Jocs Olímpics*. Dolors Cotrina i Martí Saurí

nèixer que no volia parlar tant d'història com al final he acabat fent, però crec que la majoria de les referències que faré són pràcticament desconegudes per la majoria del catalans, i per tant espero que siguin d'interès i reflexió. El que sí que els avanço és que la història que explico no és la dels reis, comtes o del poder polític, sinó de la realitat econòmica que afecta la societat de cada moment. En definitiva, el món el mou l'economia, ara i sempre, i per tant els estats, les regions, les nacions, són allò que el seu passat econòmic els ha permès. Espero que els agradi.